

**Handbok för
installation
och underhåll**

Säg hej till dina nya fönster

Den här guiden är till för att ge dig som kund information om allt som rör våra produkter för att du ska känna dig trygg och nöjd med ditt köp.

Hur du än bor och vilken stil du än gillar, har vi fönster för dig. Varje fönster tillverkas först när du gjort dina individuella val, men vad du än väljer får du fönster som lyfter ditt hem.

Innehåll:

1. Transport och mottagning
2. Lagring av fönster
4. Montering
9. Skötsel och underhåll
15. Garantier

Transport

Kontroll

Skada

Transport

Under transporten ska fönstren vara täckta och transporteras stående med glaset i färdriktningen. Pallarna skall vara väl fastspända. Produkterna får ej transporteras liggande.

Kontrollera godset

Vid mottagande av fönsterleverans ska alla pallar besiktigas och kontrolleras så att det inte finns några skador på emballage eller fönster som uppstått under transporten. Kontrollera även så att antal fönster stämmer överens mot fraktsedeln. Den som tar emot godset ansvarar för felanmälan.

Transportskador

Om transportskada har uppstått ska detta noteras på fraktsedeln. Därefter skrivs fraktsedeln under av godsmottagare och chaufför. Mottagaren sparar kopia eller fraktsedelsnummer. Anmälan ska göras till inköpsställe.

Bilder underlättar hanteringen (krav från Schenker). Anmälan skall göras inom 4 arbetsdagar för att vara giltig. Om transportskada ej dokumenteras på fraktsedel kan ärendet ej behandlas som transportskada.

Lagring av fönster

Under lagring och hantering ska fönster skyddas mot kraftiga temperaturväxlingar, nederbörd, markfukt eller annan nedsmutsning. Hantering ska ske varsamt så att fönstren ej skadas eller deformeras.

Fönstren får ej utsättas för cementbaserade produkter, färg, och så vidare. De måste skyddas under eventuell fasadrengöring med frätande produkter. Använd ej vinkelslip, svets eller liknande i fönstrens närhet. Trä kan röra sig under byggtiden, särskilt i fuktiga miljöer.

Underlaget skall vara plant och torrt så att ingen fukt tränger in underifrån i pallen. Fönster som ej skyddas under transport, lagring och hantering kan ta skada och omfattas ej av våra garantier. Fönster, fönsterdörrar, dörrar och dylikt får inte under någon del av byggtiden utsättas för högre fuktbelastning än under brukstiden.

Inomhus

1. Lokalen ska vara ventilerad
2. Temperatur och luftfuktighet bör vara som i färdig byggnad.
3. Fönstren ställs på plant underlag med karmunderstycket ner, minst 100 mm över golv.

Utomhus

Om fönstren måste lagras utomhus under en längre tid, ska det ske under tak.

1. Fönstren ska skyddas mot fukt och nederbörd. (Inplastningen från fabrik är endast ett transportskydd och ej ett väderskydd).
2. De ska ställas på plant underlag med karmunderstycke ner minst 100 mm över golv

Klossning

Säkerställ att fönster och dörrar blir riktigt klossade bakom varje låspunkt.

Detta för att höja inbrottssäkerheten.

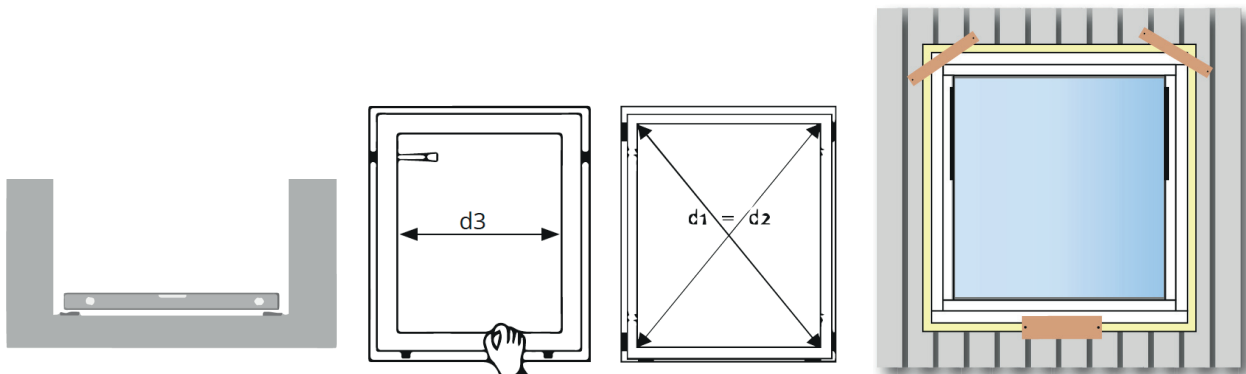

Montering

Lägg klossar i varje hörn av icke vattensugande material. Om det är flerluftsfönster ska det klossas under karmpost. Lägg på vattenpass och kontrollera att fönstret är i våg. Fäst stödklossar för att underlätta montage samt hindra fönstret att falla ut. Förbered fönstret med karmhylsor om detta skall användas. Går att få monterat från fabrik.

Lyft fönstret på plats och fördela utrymmet jämnt runtom karmen. Justera smygdjup så att fönstret får rätt placering i väggen.

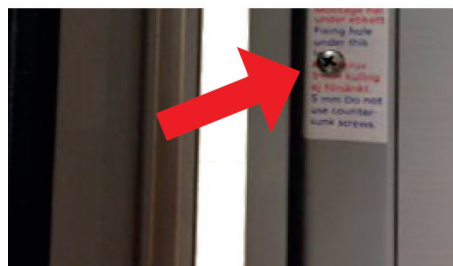
Montera fast karmhylsor/karmskruv uppe, kontrollera med vattenpass, montera karmhylsor/karmskruv nedtill. Diagonalmät fönstret och justera efter behov, se nedre bild där d_1 och d_2 ska vara lika. Viktigt att kontrollera karmen så att den inte buktar ut/in eller i sidled (Se d_3) (max ± 1 mm/meter) d_3

Infästningsskruv

Skruv med kullrig skae för extra infästning av dörr och sidohängda fönster ska monteras in i väggkonstruktionen. Kloss/kil monteras bakom nedre gångjärn.

Är skruven ej monterad gäller inte garantin.

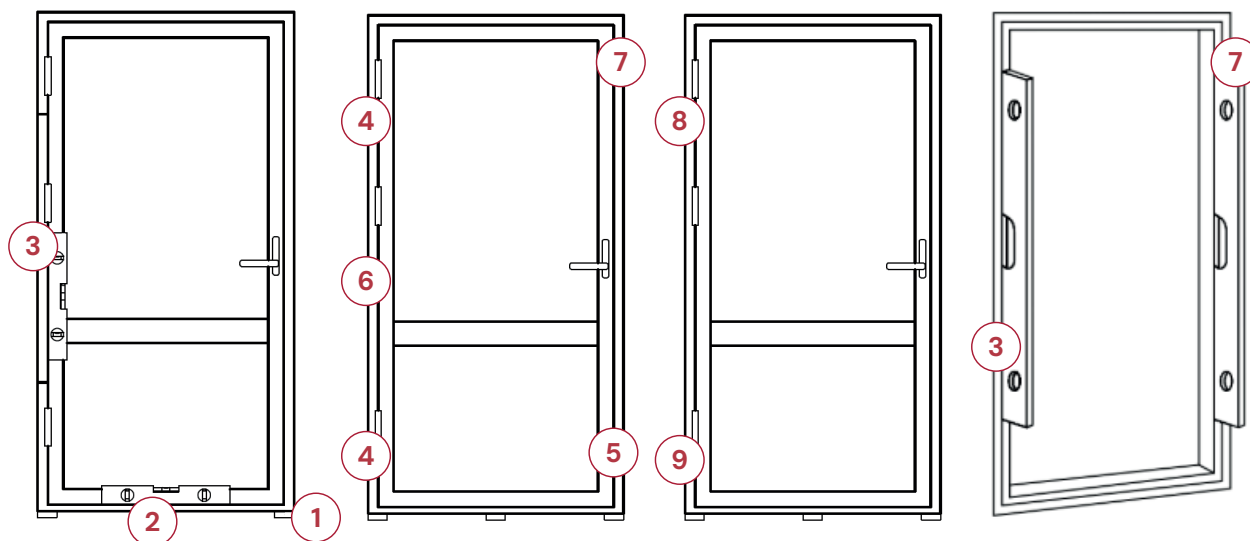
Krav på virket

Enligt Svensk standard SS 81 81 08 gäller högst 2 mm/m i avseende på skevhet.

Fogskum

Använd alltid ett så kallat flexskum som är speciellt framtaget för fönster och dörrmontage. Vid användning av felaktigt fogskum riskerar man att produkten deformeras vid skummets expansion. Produkten kan dessutom inte efterjusteras eller tas bort; därmed kan varken montagefel eller eventuella tillverkningsfel åtgärdas.

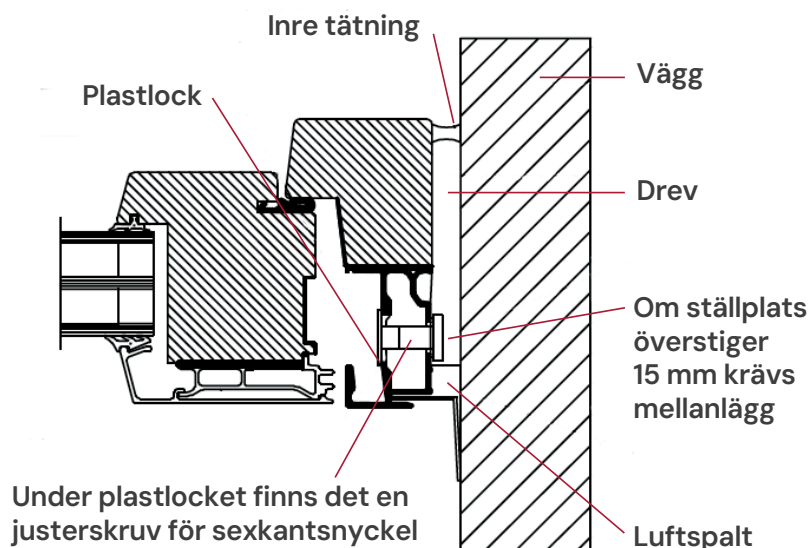
Vid problem som fel skum orsakar gäller inte tillverkarens garanti.

Montage

Skruv med kullrig skalle för extra infästning av dörr och sidohängda fönster ska monteras in i väggkonstruktionen.

1. Klossa under tröskel.
2. Kontrollera att tröskel är i våg.
3. Kontrollera att karmsidorna är lodräta, både mot vägg- och in mot rumssidan.
4. Skruva fast dörren i position 4.
5. Skruva fast dörren i position 5.
6. Kontrollera springor mellan karm och båge.
7. Resterande skruv fixeras efter att karm kontrollerats och ej buktar in mot rumssidan.
8. Skruva fast karmen med en kullrig skruv i hålet under etiketten vid översta gångjärnet. Kontrollera springa i överkant.
9. Vid montering av dörren ska man använda justerskruven som är placerad under nedersta gångjärnet, den är täckt med ett plastlock. Det är viktigt att plastlocket sätts tillbaka efter justering. Justerskruv monteras stumt mot vägg/mellanvägg.

Fönstrets placering i vägg

Placera helst i väggens varma del. Fönstret (fönsterdörren, skjutdörren), med sitt utsatta läge utgör en del av byggnadens klimatskärm och ska uppfylla flera funktioner.

För att uppnå funktionsmålet samt minimalt underhåll och lång livslängd måste fönstret:

- Tillverkas så att det uppfyller tekniska krav och normer.
- Placeras korrekt i väggkonstruktionen.
- Hanteras varsamt på väg till och i bygget.
- Skötas och underhållas korrekt.

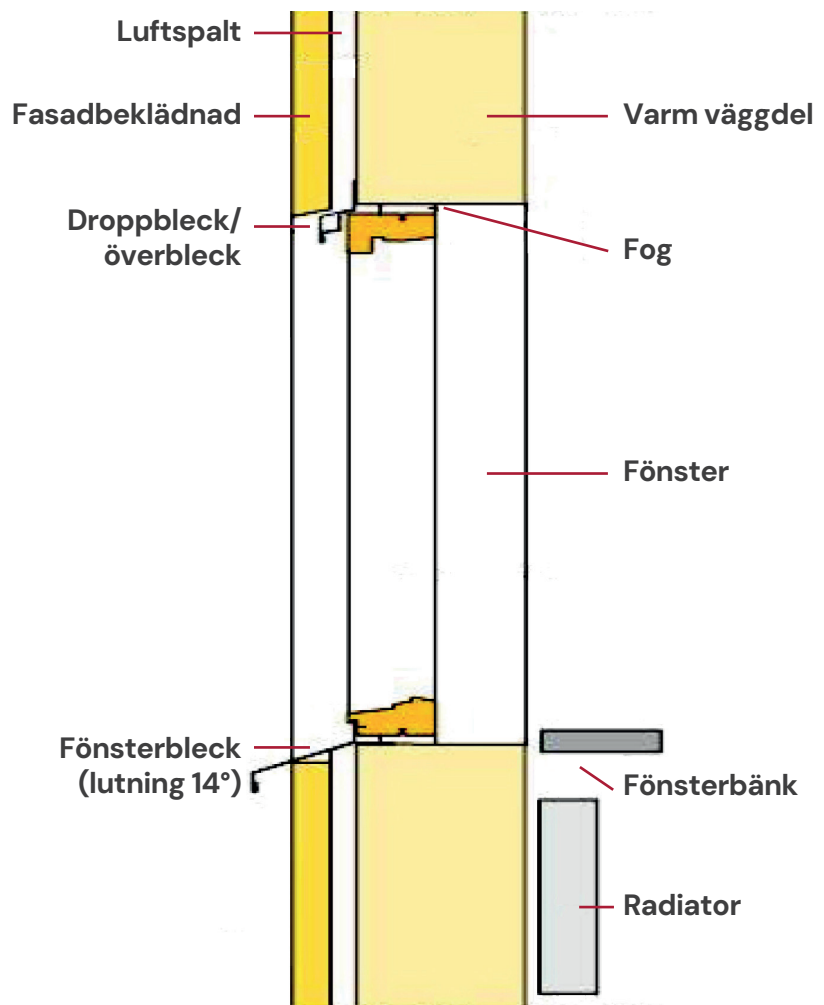
www.tmf.se

Yttre belastningar

- Regn, snö, is, luftfuktighet
- Vattengenomträngningar genom fasaden och dess fogar
- Solstrålning, ultraviolettt ljus
- Vind
- Temperaturväxlingar
- Luftföroreningar
- Buller, vibrationer
- Vind som orsakar över/undertryck

Inre belastningar

- Luftströmmar från radiator
- Lufttemperatur
- Luftfuktighet
- Över/undertryck

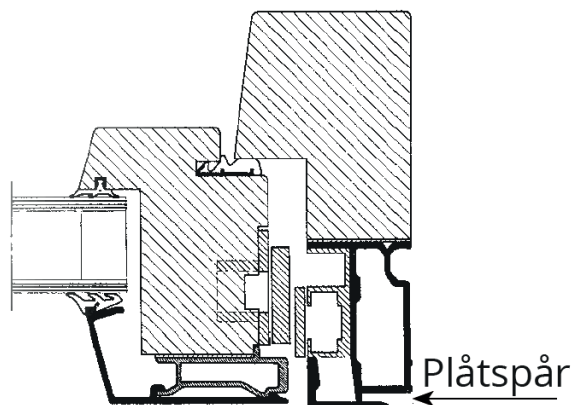
Kontroll

Kontrollera att eventuella barnsäkringar, ventilationsbeslag och dylikt fungerar på rätt sätt.

Tätning

Tätning mellan karm och vägg kan utföras med olika tätningsmaterial, isolering, med mera.

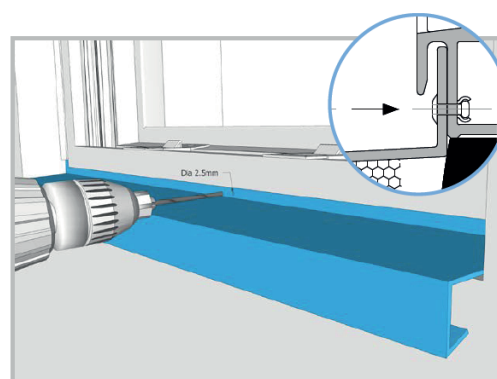
Materialet skall monteras löst så att karmen inte böjs inåt på mitten.

Fogning

Montera eventuella fogtätningar, anslutningsplåtar och fönsterbänkar. Fönstret har utvändigt, i aluminiumdelen, ett speciellt spår för anslutning av anslutningsplåtar. Fyll spåret med fogmassa före monteringen av plåtar.

Om popnit används, se placering enligt bild.

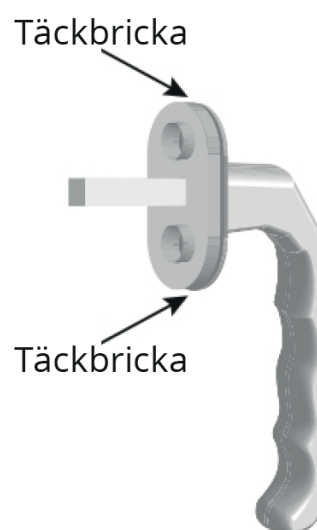

Handtag

Montering av löst levererade handtag.

Öppna först fönstret på glänt.

Lyft försiktigt på täckbrickan på handtaget vid pilarna (se bild) och vrid den försiktigt 90 grader för att frilägga hålen för fästskruvarna. Montera handtaget på fönsterbågen med de bifogade skruvarna och vrid sedan tillbaka täckbrickan och stäng fönstret.

Skötsel och underhåll

Fönsterputsning

Obs! Inga stålskrapor får användas på någon typ av glas vid rengöring/putsning. Man ska inte använda rengöringsmedel som innehåller fluorväte eller fosforsyror eftersom dessa verkar korrosivt på glas, ej heller ammoniakbaserad rengöringsmedel, då dessa kan skada målade ytor.

Extra försiktighet med ytmodifierade glas till exempel härdat eller belagda glas då dessa är extra känsliga för repor. Börja med att spola av fönstret använd rikligt med vatten så att löst material spolas bort. Vi rekommenderar att man använder milda rengöringsmedel, vatten blandat med handdiskmedel eller såpa. Använd mjuka verktyg såsom tygtrasor eller gummiskrapor.

Mer information finns på Svensk planglasförening.

Utvändig aluminium

Avtorkas i samband med fönsterputsning minst 1 gång om året eller vid starkt förorenad luft 2 gånger per år. Mindre skador tvättas med målartvätt, slipas med fint sandpapper och målas 1 gång med Beckers Plomb plåtfärg, eller liknande. Färgkoden (RAL eller NCS) för aluminium finns på orderbekräftelsen.

Invändigt trä

Rengöres med mild tvållösning, avtorkas noga. Mindre skador penselstrykes med färg till exempel Nordsjö Blankett U10 halvblank (följ anvisningar på produkten), större skador spacklas med snickerispackel innan målning. Färgkoden (RAL eller NCS) för trä finns på orderbekräftelsen.

Tätninglistor

Rengöres och kontrolleras årligen. Skadade lister byts ut. Tätninglisten är fastsatt i ett spår i bågen och går att demontera och återmontera. Listen ska ej övermålas.

Trärösklar

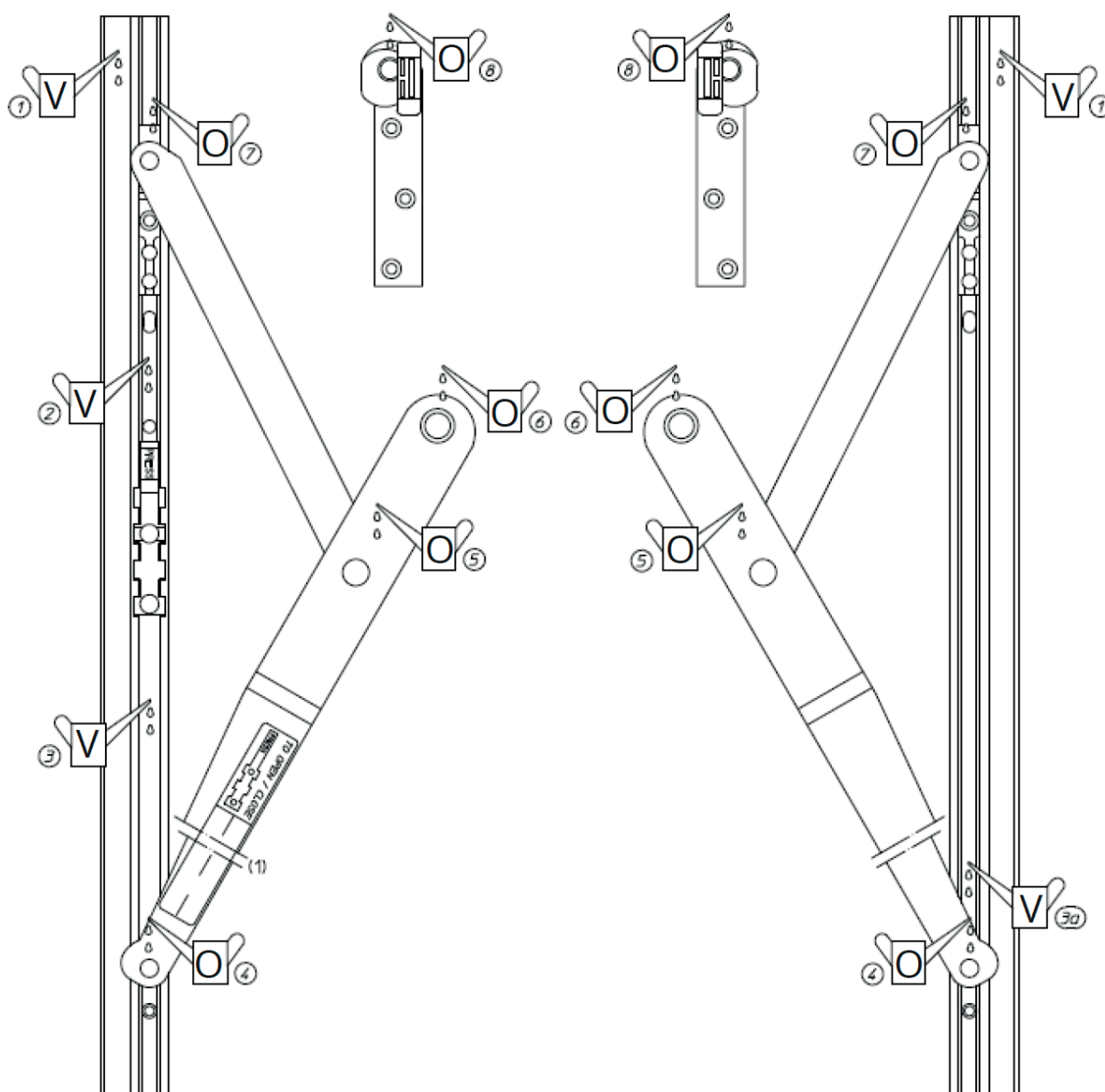
Trärösklar ska oljas in 1 gång per år. Om de sitter i utsatt läge 2 gånger per år. Under de första tre åren ska ytorna oavsett oljas minst vår och höst. Håll rent från smuts vid tröskel där hjulen rullar.

Smörjschema

Beslag såsom låshus, låskolvar, uppställningsbeslag och gångjärn, rengöres och oljas årligen eller vid behov. Se smörjschema.

V= Vaseline

O= Olja

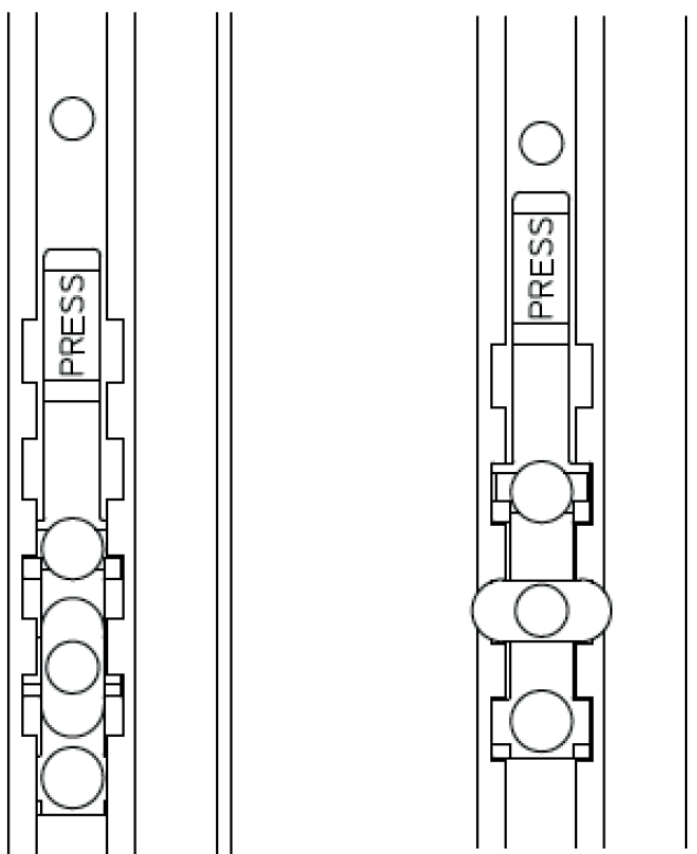

Barnsäkerhetsbeslag

TSG180 fönstret är säkrat så att små barn inte kan öppna mer än ca 10 cm. En spärr sitter på karmens vänstra sida och den är åtkomlig sedan fönstret öppnats på glänt.

Spärren frigöres enkelt genom att den trycks inåt, och den öppnande rörelsen fortsätter, ett andra stopp kommer när fönstret öppnats ca 30 cm och det frigöres på samma sätt. Även vid öppning av bågen i 180 grader i "putsningsläge" träder spärren i funktion, och spärrar då bågen i omvänt läge.

Spärren träder även i funktion automatiskt under stängningsrörelsen. Obs! Fönstret kan av sin egen tyngd få ganska hög hastighet på tillbakavägen. Följ gärna bågen med en handrörelse, för att minska slitaget i första spärren.

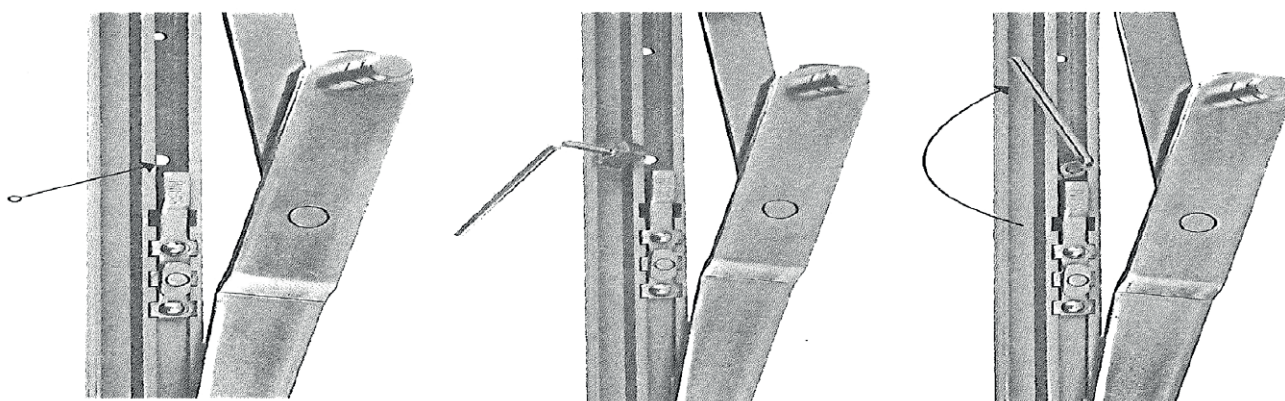

Smörjschema

Storleken på vissa fönster kräver att det monteras ett lås (öppningsbegränsare) som förhindrar att fönstret öppnas i mer än ventilationsläge. Detta lås fabriksmonteras på fönster som har en bågsvikt mellan 60 – 80 kg eller har en höjd mellan 1585 – 1800 mm.

Låset ska endast demonteras av en vuxen person som är bekant med fönstrets funktion, och ska endast avlägsnas när fönstret ska tvättas utvändigt. Vi rekommenderar inte demontering av öppningsbegränsare när det blåser kraftigt då bågen kan bli vindfång.

Var noga med att montera tillbaka låset efter att fönstret vänts tillbaka. Notera att denna typ av öppningsbegränsare inte sitter på alla fönster utan det är endast på fönster som har en bågsvikt som överstiger 60 kg eller har ett höjdmått som är högre än 1585 mm.

1

Spärren ska placeras i hålet då det är en styrning på baksidan av spärren som passar i detta.

2

Montera spärren i hålet på beslaget ovanför spärrknappen i beslaget.

3

Vrid spärren medsols ett kvarts varv för att få den att låsa.

Glas

För en tid av 10 år från fabriksdatum, som finns stämplad på distanslisten mellan glasen, garanterar glasleverantören att isolerrutorna avsedda för husbyggnad förblir fria från kondens mellan glasen.

Generella riktlinjer för bedömning av glas

Vid granskning får isolerrutor endast uppvisa enstaka, obetydliga främmande partiklar, men inga större fläckar, smutsränder eller smutssamlingar. Stenar (i glasmassan främmande partiklar) får förekomma i liten omfattning.

- Blåsor (slutna håligheter i glaset) får förekomma om dess kärnpunkt är mindre än 3 mm.
- Enstaka repor och mekaniska fel på glasytan får förekomma om dessa ej är synliga på 3 meter.
- För fullständiga villkor se Svensk Planglasförenings Riktlinjer för bedömning och reklamationshantering av planglas.

Glassprickor

Glassprickor är inte att betrakta som reklamation då dessa oftast inte kan påverkas av tillverkare.

Exempel på orsaker:

- Ovarsam och olämplig hantering på byggarbetsplats
- Slagskuggor som ger upphov till stora temperaturskillnader
- Solskyddsfilm, persienner
- Böjpåkänningar på fönstret vid sättningar eller vridning av huset

Kondens

I ett nybyggt hus finns det alltid byggfukt kvar. Den kan orsaka tillfällig kondens, som försvinner allteftersom du vädrar. Ett för tätt hus kan ge kondens genom att ventilationen inte räcker till. Oftast räcker det med att du vädrar ordentligt i svårare fall kan du behöva ta upp vädringsventiler.

Luftens fuktighet kan också kondensera på fönster som avskärmas från den varma rumsluften och värmen från radiator med täta gardinarrangemang, fönsterbänkar som sitter tätt mot vägg eller på fönster som sitter monterade i djupa fönsternischer.

Att sänka innertemperaturen på natten kan också ge upphov till kondens på fönstren, man får väga energibesparingen mot olägenheten att ha immiga fönster på morgnarna. När ett mycket välisolerat fönster sitter placerat i ett oskyddat läge, eller i ett läge där luftfuktigheten är hög kan utvändigt kondens uppstå. Imman bildas i regel på natten och försvinner under morgontimmarna. Vanligtvis händer detta under höst och vår, då temperaturskillnaden mellan dag och natt är mycket stor. På morgonen värms luften och rutan upp utifrån och kondensen dunstar bort.

Orsaken är att rutan isolerar så effektivt att nästan ingen värme tränger ut till det yttersta glaset. Det gör att ytterrutan en klar natt till och med kan bli kallare än utomhusluften. Den höga luftfuktigheten avsätts då som tillfällig kondens på fönstrets utsida. Utvändigt kondens på ett fönster är alltså inte ett tecken på att något är fel, utan är ett fysiskt bevis på att fönstret isolerar extremt väl.

Återkommande invändig kondens är ett tecken på dålig ventilation, vilket alltid måste åtgärdas för att undvika ohälsa, skador på byggnader och inventarier.

Kondens mellan glas = reklamation.

Bedömning av ytbehandling trä

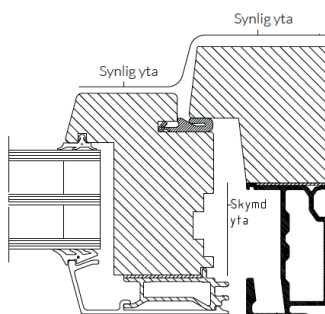
A= Tillåts ej

B= Tillåts på enstaka ställen. Max 5 % avikelse av ytan per detalj

C= Tillåts på enstaka ställen. Max 10 % avikelse av ytan per detalj

D= Tillåts

VISUELLA DEFEKTER	MÅLADE YTOR			LASERADE YTOR		
	Synlig yta	Skymd yta	Dold yta	Synliga ytor	Skymd yta	Dold yta
Missfärgning fläckvis	A	B	D	B	C	D
Rinning	A	B	D	A	B	D
Repor i yttskikt	A	B	D	A	B	D
Blåsor, kratrar	A	B	D	A	B	D
Knottrighet, noppor	B	C	D	B	C	D
Tryckmärken, spåntryck	B	C	D	B	C	D
Nyansskillnader	A	B	D	C	D	D
Kvist & plugglagning	A	B	B	A	B	B
Limfogsränder och fingerskarvar	B	C	D	B	C	D

Bedömning av ytbehandling aluminium

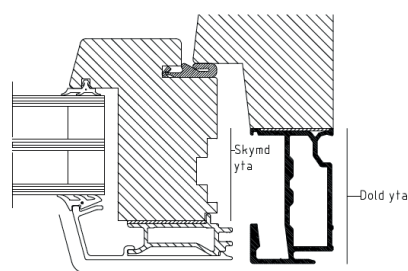
A= Tillåts ej

B= Tillåts på enstaka ställen. Max 5 % avikelse av ytan per detalj

C= Tillåts på enstaka ställen. Max 10 % avikelse av ytan per detalj

D= Tillåts

VISUELLA DEFEKTER	MÅLADE YTOR		
	Synlig yta	Skymd yta	Dold yta
Kratrar, porer	B	C	D
Fasta föroreningar	B	C	D
Fiskögon	A	B	B
Blåsor	B	C	D
Dropp, gardin	A	B	D
Apelsinskal	A	B	D
Friställen	A	B	D
Överryk	A	B	D

Garantier

Generellt

ERA Fönster tillverkar kvalitetsfönster med högt ställda krav.

Garantins omfattning

- 10 års funktionsgaranti på fönster och beslag.
- 10 års funktionsgaranti mot kondens mellan glasrutor
- 2 års funktionsgaranti på tillbehör om inget annat avtalats.

Omfattning

Garanti gäller mot fel som har uppkommit under tillverkning av fönster/fönsterdörr/tillbehör. Garanti gäller inte för fel som uppkommit efter tillverkning, till exempel:

- montering
- bristande underhåll
- yttre åverkan
- ovarsam hantering

Om garantifel skulle uppstå vänder man sig till sitt inköpsställe.

Garantiåtagande

Reparation eller utbyte av reklamerad fönsterdel inklusive direkt arbetskostnad för utbytet och/eller leverans av ny isolerglasruta inklusive direkt arbetskostnad för utbytet.

Gäller ej:

- Kostnader för ställning och eller andra hjälpmedel.
- Kostnader för andra arbeten som krävs för fullgörandet av bytet.
- Kostnader för eventuella efterarbeten så som snickeri, målningsarbete med mera.

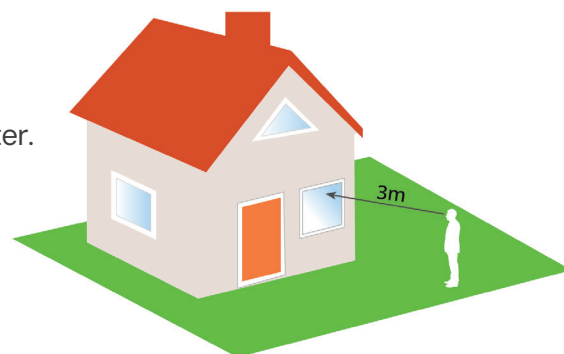
Bedömning

Betraktelseavstånd

- Yta som ska betraktas ska synas vertikalt, ej liggande.
- Beträktelseavstånd interiört (trä) ska vara 1,5 meter.
- Beträktelseavstånd exteriört (aluminium) ska vara 3 meter.

Belysning.

- Bedömning ska ske i normalt dagsljus, ej i direkt solljus,
- Ej i blänk från ljuskällan.

Det är vi som byter dina fönster och dörrar

Med ERA Fönsters fönsterbytare blir bytet både enklare och mer effektivt. Boka ett kostnadsfritt hembesök där vi tillsammans går igenom dina behov och vilken typ av fönster, färger och tillbehör som passar just dig. Vi vill överträffa dina förväntningar.

På ERA Fönsters hemsida kan du enkelt hitta din närmaste fönsterbytare. Välkommen!

ERA[®]
fönster

Växel. 010-251 46 40
info@erafonster.se
www.erafonster.se